

Foto: Sofie Pedersen

Verdensstjernerne fra Vester Thorup

Kanonsalutter, overskrifter i pressen og blomsterbuketter en masse. Sådan blev eleverne fra Vester Thorup Efterskole budt velkommen i et krigsarret kroatisk fiskerleje, hvor de gav befolkningen et overraskende performanceshow og selv fik en bid Balkan-historie med hjem

Et tandløst smil breder sig i det vejr-bidte ansigt, og øjnene lyser af lige dele glæde og vanvid. Den tidligere fisker Zoran har fået øje på en flok elever fra Vester Thorup Efterskole, som slentrer ned ad den støvede hovedgade i fiskerlandsbyen Novigrad. Zoran er ikke sen til at delagtiggøre dem i sin begejstring.

»Musika, super, super!« udbryder han og banker energisk på en plakat, der er hængt op foran byens kirke for at annoncere elevernes ankomst og kommende performanceshow.

Zoran smiler og uddeler rygklap til alle inden for rækkevidde, mens han messende gentager: »Rock n' roll, super!«

Eleverne kigger forundrede på hinanden og smågriner. De har netop overstået en 30 timers lang bustur fra Fjerritslev til landsbyen med 2.400 indbyggere i det østlige Kroatien, og er næppe forberedt på en så overvældende modtagelse.

»Okay, han glæder sig vist til at høre noget musik,« konstaterer en langhåret gut om den dedikerede lokale fan.

Ar efter krigen

Det står klart, at et eller andet har slået klik i hovedet på Zoran, og som dagene skrider frem, og "den lokale tosse" får hilst begejstret på stort set samtlige 72 elever, vokser nysgerrigheden efter at vide, hvordan han er endt sådan. Nogle mener, at han er faldet ned fra en skibsmast og fik skadet sit hoved. Andre hælder til rygten om, at han kom for tæt på en granat under borgerkrigen fra 1991-95 og aldrig er kommet sig over chokket.

Uanset hvilken historie, der gemmer sig bag hans skæbne, så er det et faktum, at Novigrad oplevede nogle af de værste kampe under borgerkrigen, da serbere brændte og bombarderede den historiske by, som i lang tid udgjorde frontlinjen mellem den serbiske og den kroatisk hær. Eleverne bliver mindet om det, når de bevæger sig rundt i byen, hvor flere huse endnu ikke er blevet restaureret og står tilbage med skud- og granathuller i facaden.

Eller når der bliver givet kollektive beskeder ved måltiderne på campingpladsen:

»Det er vigtigt, at I ikke træder uden for de markerede stier, når I er på tur i området. Der ligger stadig mange miner fra krigen,« orienterer den lokalkendte rejseguide Torben Milberg.

»Okay, det er også nederen, når man pludselig mangler sit ben. Jeg hader, når det sker,« lyder det prompte fra en af drengene.

En kvindelig lærer spærrer øjnene op og tager sig bekymret til hovedet.

At rejse er at møde

Selvom humoren er sort, trænger alvoren alligevel ind under huden på de unge. Rejseguiden Torben Milberg er kommet i Novigrad med sin familie siden 1985, og det var på hans initiativ, at skolen i 2006 første gang var i Novigrad og lærte byen og dens barske historie at kende. Han udpeger de steder, hvor kampene fandt sted, og fortæller om den brændte jords strategi, som betød, at der ved krigens afslutning kun var fire gamle beboere tilbage i Novigrad.

»Fortiden og den måde byen stadig bærer præg af krigen, gør det interessant for os at være her. Vi vil gerne

Novigrads middelaldertrappe danner siddepladser for de lokale, der samler sig for at se, hvad de danske elever har fundet på

Foto: Sofie Pedersen

Af Sofie Pedersen, journalist

lære eleverne, at turisme er ikke bare et spørgsmål om at rejse ud og bruge en masse penge. Det handler om at møde folk, give lidt af sig selv og blive klogere på hinanden,« siger forstander Anders Moltsen.

Inden turen til Novigrad havde skolen emneuge om Kroatien, hvor skuespilleren Zlatko Buric kiggede forbi og fortalte om det tidligere Jugoslavien, krigen og kulturen. Han overværede også elevernes forsøg på at synge den kroatiske nationalsang og hjalp med at få udtalen af ordene helt på plads – en anstrengelse der senere skal vise sig at vække stor opsigt.

Modtaget som stjerner

I dagene op til showet har eleverne travlt med at udforske Novigrad og den bjergrige omegn til lands og i kano ned ad Zrmanja floden. Derfor er der ikke blevet tid til at øve på numrene, og mange er en smule nervøse for, hvordan showet skal gå.

Nogle elever er udvalgt til at præsentere de forskellige indslag på engelsk og har travlt med at skrive små huskesedler til sig selv, mens andre er i gang med at sminke hinanden backstage – hvilket i dette tilfælde vil sige på kirkegården. Lokale fra Novigrad har nemlig bygget en scene for foden af

kirkens middelaldertrappe, hvor forestillingen skal finde sted.

En gammel dame har første parket fra sin altan, hvorfra hun nysgerrigt følger med i forberedelserne, mens trapperne langsomt fyldes af elevernes småtossedede superfan Zoran og andre spændte borgere. Men også den regionale avis Zadarski List og en tv-station har fundet vej til Novigrad denne aften, og lyser op i mørket med deres blitzlys.

»Vi vil gerne lære eleverne, at turisme ikke bare er et spørgsmål om at rejse ud og bruge en masse penge. Det handler om at møde folk, give lidt af sig selv og blive klogere på hinanden«

Byens borgmester indtager scenen og hilser de danske gæster velkommen med rosende ord og officielle gaver til forstander Anders Moltsen. Skulder ved skulder poserer de for pressens fotografer - Novigrads borgmester i slips og jakkesæt og forstanderen fra "Danska Vester Thorup Efterskole" i åben skjorte, shorts og ecco sandaler - og dermed erklæres showet for åbent.

Kanonsalutter og overskrifter

Ind i spotlyset træder 72 danske elever og stemmer koncentreret i med den kroatiske nationalsang. Sangen rammer

højt og klart publikum og alle rejser sig i respekt. Det er tydeligt, at mange er dybt rørt og enkelte må tørre en lille tåre væk under de efterfølgende store klapsalver. To små bysbørn i nationaldragter overrækker blomsterbuketter til de optrædende elever, og politimesteren kvitterer for sangen ved at affyre en serie kanonsalutter, der genlyder i byens gyder.

Selvom eleverne både har selvkomponerede sange og Kim Larsen musikteater på aftenens program, får de svært ved at overgå den indledende succes med nationalsangen. Eleverne forsøger sig endda med en sjov kopi af den kroatiske grand prix sang "Robot", hvor de danser rundt på scenen i glitrende latexkostumer, mens der bliver sunget energisk på kroatisk. Indsatsen afføder bestemt også klapsalver og begejstrede hvin – især fra den yngre del af publikum - men ingen overskrifter i medierne. Derimod skriver avisen næste dag en imponeret artikel med overskriften: "Danskerne bevægede publikum ved at opføre den kroatiske nationalsang". Det var under kommunismen forbudt at synge nationalsange, og derfor har elevernes gestus gjort så meget desto mere indtryk på de lokale, der bliver ved med at fremhæve danskernes perfekte kroatiske udtale i dagene efter. ▶

I løbet af lejrskolen bliver der også tid til at udforske Kroatiens varierede natur. Alle elever prøver kræfter med kano-sejls på Zrmanja floden

Foto: Sofie Pedersen

Ivrigt efter samarbejde

»Det var overvældende, da de alle sammen rejste sig op. Det gør vi jo ikke derhjemme, når vi synger vores nationalsang. Men vi havde også fået at vide, at vi skulle tage sangen dybt alvorligt og ikke måtte stå og grine eller pjatte,« siger en af de optrædende Anne Sophie Gøllnitz efter forestillingen.

Hun er dog en smule selvkritisk i forhold til showet, for tempoet i nogle numre

var for langsomt, og hun ved, at eleverne kunne have gjort det bedre. Derimod konstaterer den lokale presse, at det var et yderst vellykket show med indslag af høj kvalitet. En journalist skriver endvidere - til forstanderens overraskelse - at Vester Thorup Efterskole vil fortsætte med at gæste Novigrad med en forestilling hvert andet år som en slags biennale.

»Vi har faktisk ikke planlagt, om vi tager endnu en tur herved om to år, for

det er et stort arbejde at arrangere - ikke mindst økonomisk. Men byen og den måde vi bliver mødt på, er noget helt specielt, som jeg uden tvivl gerne vil give flere elever mulighed for at opleve. Det er en god oplevelse for eleverne både at mærke gæstfriheden og at det, de bidrager med, har værdi for andre,« siger Anders Moltsen. ■

DET DANSKE FILMINSTITUT OG DBC TILBYDER STREAMING-TJENESTEN FILMSTRIBEN.DK

- se film via Internettet i dvd-kvalitet
- 400 aktuelle og undervisningsrelevante kort- og dokumentarfilm
- alle de nyeste film fra DFI er nu tilgængelige med et klik
- adgang via UNI-login til lærerne
- 50 nye titler om året
- supplerende undervisnings- og baggrundsmaterialer
- ubegrænset brug af alle film

ABONNEMENT OG TILMELDING

Alle undervisningsinstitutioner tilbydes gratis abonnement i skoleåret 2008-09. Tilmelding sker på e-mail med oplysning om institutionens IP-adresse til DBC - Team Ydelser. E-mail: yde@dbc.dk, tlf: 4486 7653

Yderligere oplysninger på www.filmstriben.dk

FILMSTRIBEN

DET DANSKE FILMINSTITUT